

[Bertel Dahlgaard.]

delse med den af Nationalbanken førte Pengepolitik samt af Statens Politik i det hele taget.

Resultatet af disse samvirkende Faktorer vil ikke væsentlig kunne paavirkes af en formel Lovbestemmelse som den hidtil gældende. Dermed vil jeg ikke have sagt, at de gældende Bestemmelser ikke skulde kunne medføre, at den Rente, der betales, i en Række, maaske i overordentlig mange, Enkelttilfælde holdes lavere, end den vilde have været uden disse Bestemmelser. Men det skal jeg komme tilbage til om lidt.

Hvad nu angaar Lovforslaget, da kan jeg give min Tilslutning til Bestemmelsen i § 1, som faktisk gør enhver Forpligtelse ugyldig, som den enkelte maatte paatage sig til at betale en Rente, der ligger over det almindelige Renteniveau, alt under Hensyntagen til de for Gælden fastsatte Afdrags- og Opsigelsesvilkaar, Pantebrevets Stilling i Prioritetsordenen og andre Forhold, der har Indflydelse paa Rentens Størrelse.

Til Bestemmelsen i § 1 slutter sig jo Bestemmelsen i § 4, hvor det siges, at ved Overtrædelse af Bestemmelserne

„kan Gælden eller den betingede Rente ifølge Pantebrevet nedsættes til det Beløb, der lovligt kunde være betinget“.

Der opstaar hermed Spørgsmaalet om, hvem der kan rejse Paatale med Hensyn til en saadan Overtrædelse af Bestemmelserne i § 1. Herom siges der intet i § 4, men i Bemærkningerne til § 1 staar der, at dette Spørgsmaal maa af Skyldneren indbringes for Domstolene. Jeg vil gerne have dette Spørgsmaal nærmere overvejet og klarlagt i det kommende Udvalg. Skal kun Skyldneren kunne rejse Sag, vil dette jo let medføre, at Bestemmelserne overhovedet ingen Betydning faar, idet den Skyldner, der paa Grund af konkrete Vanskeligheder ved at opnaa Laan gaar ind paa at betale en urimelig Rente, vil undse sig ved bagefter at rejse Tiltale.

Jeg finder det heller ikke helt betryggende, at der i § 4 siges, at Renten ved Overtrædelser „kan“ nedsættes til, hvad der er lovligt. Jeg kan ikke paa Forhaand se nogen Hindring for i Loven at fastslaa, at Renten i Tilfælde af Overtrædelse vil være at nedsætte til det, der er lovligt, og hvad der lovligt kan betinges. En hermed ganske analog Bestemmelse findes jo i den saakaldte Aagerparagraf i den gældende Lejelov af 1937, § 54.

Jeg kan ogsaa tiltræde Princippet i

Lovforslagets § 2, der tager Sigte paa at begrænse Adgangen til Laan med Underkurs. Det vil jo faktisk sige, at Bestemmelsen giver øgede Muligheder for, at Laantagere senere kan faa Lejlighed til at gaa over i billigere Laaneforhold, dersom det almindelige Renteniveau maatte blive lavere. Bestemmelsen er, synes jeg, i Overensstemmelse ogsaa med Aanden i den nye Kreditforeningslov af 1937. Jeg nærer ikke de Betænkeligheder paa dette Punkt, som det ærede Medlem Hr. Krag gav Udtryk for. Det ærede Medlem Hr. Krag kunde vel nok med nogen Ret hævde, at Konsekvensen af denne Bestemmelse i § 2 i og for sig er, at Kreditforeningernes Laanepolitik i højere Grad vil gaa ud paa at udstede Obligationer til en nominal Rente, der betinger en høj Kurs, men som jeg her har antydnet, peger den nye Kreditforeningslovs Bestemmelser jo netop i den Retning.

Det siges i § 2, at de her af mig sidst nævnte Bestemmelser ikke skal være til Hinder for Anvendelse af Skadesløsbreve eller Haandpantssætning af tinglyste Ejerpantebreve. Jeg vil gerne, inden jeg giver Tilslutning hertil, have Rækkevidden af netop denne Tilføjelse belyst i det kommende Udvalg.

Bestemmelsen i § 3, der fastsætter, at Laan i fast Ejendom fremtidig ikke kan gøres uopsigelig fra Skyldnerens Side i mere end 5 Aar, vil jeg gerne udtale min store Glæde over. Maaske bør Bestemmelsen have en Tilføjelse, der gør det ganske klart, hvorledes Forholdet med Hensyn til Uopsigelighed fremtidig vil være, hvis Laanet efter de 5 Aars Forløb løber videre uden Opsigelse fra Skyldnerens Side, men det kan jo altid drøftes nærmere.

Efter disse Bemærkninger til Lovforslagets enkelte Bestemmelser vender jeg et Øjeblik tilbage til det Spørgsmaal, jeg nævnte før i Forbigaaende: om den gældende Maksimalrentebestemmelse kan tænkes at have holdt Renteydelserne lavere i adskillige Enkelttilfælde inden for det økonomiske Liv, saaledes at altsaa en Ophævelse af Maksimalrentebestemmelsen nu vil kunne have til Følge, at Renten i den kommende Tid bliver Genstand for sporadiske Forhøjelser. Der er det min Anskuelse, at den gældende Bestemmelse om Maksimalrente faktisk virker og har virket paa denne Maade, altsaa til at holde Renten nede i en Række Enkelttilfælde. Man kan synes, det er mærkeligt at mene dette, naar jeg samtidig mener, det gældende Renteniveau som Helhed ikke paavirkes væsentligt af Bestemmelsen, men ikke desto mindre tror